

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na doma

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — "
" četrt " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — "
" četrt " 2 " 60 "

Vredništvo in opravišтво je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno trislošno vrsto se plačuje: 6 kr. če se tiska 1krat, 5 " " " 2krat, 4 " " " 3krat. večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisk se plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Slovenci in državni zbor.

IV.

Kdor je prvič izrekel besede: „Politična pesem — grda pesem!“ mislil je menda posebno na Slovence. Slovenci hočemo že nekoliko časa sem krožiti svojo politično pesem, a krožimo jo vsak dan drugače, brez prehodov, brez zveze, brez pravih nagibov in razlogov; ljudstvo po svoje, poslanci po svoje — vse brez harmonije. Državni poslanci se ne brigajo za narodovo pesem. Nekoliko let že na Dunaji zborujejo, a nobeden ne ni dunajskih centralistov seznanil s pesmijo, katero je narod na taborih tako ubrano in glasno pel, nobeden izmed njih se ni še potrudil med narod, da bi mu razložil, zakaj ravno tako ravna, zakaj danes tako, jutri drugače. Ljudstvo je sicer radovedno zvedeti razloge političnega „postopanja“ svojih zastopnikov, a prašati se ne upa, in če se kak posamezen rodoljub ali časnikar predrzne vprašati po nagibih in razlogih: ali ne dobi odgovora ali pa se mu zgodi, kakor se je zgodilo enemu štirskih rodoljubov, ki je potrkal na duri slovenskega državnega poslanca, a dobil samo-svestni odgovor: „Vi, ki ne sedite na štatvah (tkalskem stolu) časa, dogodjajev ne morete soditi“, in moral je vesel biti, da je mogel mogočnemu Slovincu povedati, da bi tudi nikakor ne hotel sedeti na tkalskem stolu, kjer se plete mrtvaški prt za Slovence.

„Meni veruj, moj sin, ja z te bom zveličal!“ to je v vseh razmerah politično tolažilo, katerega zamoremo v naših političnih skrbih dobiti od vsacega svojih zastopnikov, naj ga že dobimo ustno, ali po slovenskem organu teh gospodov. A veri se godi, kakor nedolžnosti: enkrat zgubljena ne vrne se več! In kolikokrat smo jo že morali zgubiti! Ne bomo segali nazaj do federalističnega shoda na Dunaji, čegar slovesno priznane sklepe so Slovenci brez umljivih razlogov vrgli v cajno deželnega zbora kranjskega in tako raztrgali slovansko solidarnost. Saj še slovenske solidarnosti niso vedeli varovati: slovenski klub na Dunaji se je razpršil, menda zato ker so vsi slovenski državni poslanci kakor Ribničani in ministerska večina hoteli biti „najprvi“ — kakor da bi na Dunaji ne bilo zastopati skupnih slovenskih zadev! V najnovejših časih imamo pričn dovolj,

kako se je tirjala naša vera za — protislovja. Dokler so Poljaki pod vodstvom Ziemalkovskega lovili slepe politične miši v dunajski lesenjači, tirjala se je od nas vera, da nam bo ustregla zveza Slovencev s Poljaki. Ko so Poljaki v zadnjem gališkem deželnem zboru začeli zopet možato postopati, ko so izrekli svojo nezadovoljnost s svojo delegacijo, ponovili resolucijo in je bilo videti, da vendar enkrat Poljaki stopijo v krepko, samosvestno in častno akcijo: zapustili so slovenski državni zvezo s takimi Poljaki, in kazali so nam na Tirolsko namižkovaje nam, da bodo Slovenci v zvezo stopili s Tirolci in izdelali njimi svoj program. Toda nismo imeli časa uživati se v to vero, že je raztrgana vez med Slovenci in Tirolci. Slovenci so se zopet udinjali v poljskem taboru, kjer se greše grehi prejšnje poljske delegacije: mi pa naj bi verovali v koristnost te zveze. In mi verujemo, naša vera pa se glasi: ko bi vse stranke zapustile državni zbor, naši poslanci bi ostali v njem in bi se za silo zvezali s zborniškim vratarjem, o katerem gre slavni glas, da govori vse avstrijske jezike — kako idealno bi se dala razlagati zveza s to personifikacijo mnogo-jezične Avstrije in zgubljene avstrijske državne ideje!

Da ostanemo pravični, moramo izpovedati, da smo čuli zadnje čase neke izgovore, razlogom podobne, zakaj ostanejo Slovenci na Dunaji. Slišali smo: „Ko bi se zdaj na Štirskem volilo, ne spravimo Slovenci vseh poslancev več v deželni zbor.“ Mogoče nemogoče ni! A nemogoče je, da bi zdaj prišlo do novih volitev. Partijelno za slov. Štirsko se volitve ne morejo razpisati; da bi se pa razpustil ves dež. zbor štirski, za to ni razlogov, kajti njegova velika večina je ministerijalna kolikor najbolj mogoče. Pa morebiti bi večina sama iz oportunitete dovolila v razpust? Kratkoterminalno ne! Štirski Velikonemci predobro vedó, da v ljudstvu nimajo tal in vidijo, kako jim konservativna stranka spodkopuje še ta tla. Kaiserfeld sam, ki je zadnjič komaj z nekterimi glasovi zmagal, ne bi bil voljen v svojem sedanjem volilnem okraju in bi se moral od kake kupčijske zbornice dati penzionirati v državno lesenjačo. Vlada in nemški poslanci vedó, da bo Štirsko pri prihodnjih volitvah vse drugače zastopano: konservativna stranka sme že zdaj računati na polovico svojih poslancev. Na Štirskem torej ni misliti na nove volitve zaradi iz-

stopa vseh slovenskih poslancev. Ta razlog torej ne drži.

Drug izgovor se glasi: „Mi ne moremo izstopiti, ker nimamo nobenega vzroka“. Naj žalostneje spričevalo, kar si ga morejo drž. poslanci dati! „Facit njihov delovanja je nič“, slovenski narod po poslankih govorih tlačjen, a poslanci niso niti toliko storili, da bi imeli formalen vzrok za izstop. Das ist der fluch der bösen that itd. A s preteklostjo se ne dá računati, dasiravno mi nismo teh misli, da bi poslanci že zdaj ne imeli razlogov izstopiti. Vprašanje je pa vendar, ali hočejo naši poslanci vedno s zvezanimi rokami sedeti na Dunaji? Ali si nočejo poiskati tudi formalnega razloga za izstop? Dobijo ga lahko, ni ga treba ponavljati; vprašanje je le, ali hočejo? In še eno vprašanje je: ali bode ljudstvo, ali bodo izobraženi rodoljubi malomarno gledali, kako se slovenske tirjatve prekladaajo z ene police na drugo, izza enega zrcala za drugega? Znamenje žalostne otrpnosti v našem političnem življenju je, da od strani naroda, od strani omikanih narodnjakov do zdaj še ne moremo registrirati nobenega javnega koraka. Nikar kasneje ne jadikujte, pobijala Vas bota pregovora: Qui tacet, consentire videtur, pomagaj si sam — pomore ti Bog! Žalostnega srca moramo konstatirati, da politična agitacija v sedanjem toliko važnem trenutku nikjer bolj ne spi, kakor med Slovenci! Fiat applicatio!

O drugih izgovorih, katerih pa nas nobeden ni mogel najmanjše prepričati, spregovorimo v prihodnjem listu.

Slovenski jezik v pisarnicah.

Toliko neslanih izgovorov se je že slišalo po Slovenskem zastran nerabe našega jezika v javnih uradih, da se potrebno zdi večkrat o tem predmetu govoriti, ker se postavno stališče na več straneh podirati skuša.

§§. 13, 165, 166 občnega sodnjega postopnika z dvornim dekretom od 22. grudnia 1835 šte. 109, **katera določila še sedaj postavno veljajo** tudi brez žalostnega člena 19. osnovnih državnih postav,

Listek.

Nenadno!

(Poljaki spisal Edvard Dulski, poslovenil L. G. Podgoričan.)
(Konec.)

Ko zaročenca stopita k njemu, prime ga za roko gospa kapitanka — rekoč: „Jaz sem kriva, da tega do zdaj, gospod, niste znali — ne bodite hudi name! . . . Hotela sem svojega moža prehiteti z nečem; čas je bil kratek, pa še naključje — to je vse zasuknilo. — Lenica, ki jo vidite pred seboj, ta je vaša sestra.“

„Sestra?! . . .“ — vsikrikne pan Josip.

„Sestra — prava sestra! Vaša mati, menda je ne pomnite, vaša mati je bila udova, ko je vzela vašega očeta. Po materine smrti je teta v Krakovu vzela jo k sebi; teta jo je vzgojila. Pred nekoliko léti pa je tudi umrla in dala jej vseh svoj imetek. — Vi ste bili še otrok takrat, ko se je oče preselil v večnost. Vaših roditeljev nij več nobeden živ, zato večidelj niste ničesar vedeli o tem.“

„Sestra! . . .“ — zopet vsikrikne Josip. — „Le kakor bi se mi senjalo, toliko še pomnim roditelja, spominjam se, da sva bila dva, — v vasi . . . na vrti . . .“

„Pod kostanjem . . . ali nij rés? . . .“ — pri-stavi Lenica in prime ga za roko. — „Zdaj sva, kolikor nas je bilo, samo midva še živa.“

„Leon je pa tretji,“ — dostavi gospod kapitan. „Ker je tedaj tako na sveti, torej tudi ljubita drug drugega. Bodite mu, gospod, brat i tovariš.“

„Sestra? . . . Ali ti si sestra moja? . . .“

„Sestra . . . sestra . . .“ — viče krasna Lenica in spusti se v naročje mu.

„Zdaj, gospod, gledate jo lahko, dokler vam je drago.“

„Kakor dolgo bodeš sam želel,“ — oglasi se Leon in segne v roko mu.

Leničin poljubek, Leonove roke stisek — oboje to je zopet novo življenje vžgalo Josipu.

„Sestra! . . . brat! . . .“ — več nij mogel nobeden pregovoriti. Vstala je tihota, — nihče je nij

kalil; vsi navzočni gostje — vsak je v svojem srci čutil rajsko blagodejnost.

Gospa kapitanka prinese dva šopka: enega Josipu, enega pa svojemu možu. Mlada Lenka je bratu sama pripela ga — rekoč: „Ná plačilo za svojo postrežbo, zdaj pa te prosim, daj mi blagoslov!“

„Živi srečno sebi in meni!“ — izpregovori Josip. „Nujmo, idimo — idimo!“ — oglase se gostje in odidó v cerkvo.

* * *
Zvečer so plesali. Leon je bil vseh veseljašk, dovtipen — kratkočasil je vso družčino. Josip je bil zadovoljen z vsem in radostno razvnet; plesal je z dušo in s telesom. Nemnožna, a odlična družčina se je veselila s srečnima zakoncema vred.

Drugega dné, ko so sebili gostje razšli, odpeljala sta se z Boščo vred tudi Helena in Leon po pošti nazaj v Krakov. — Josip se je vrnil k svojim knjigam — gospod kapitan k svojim vojščakom — gospa stotnica pak je začela premišljati, koga bi zopet razveselila s kako nenadnostjo!

jasno in celo odločno predpisujejo, da je v nekih de-
želah (pa ne na Slovenskem) odločeni posebni sodnji
jezik celo enak deželni jezikom, da torej oni nima
nobene predprave. Pri nas pa postava določuje,
da se pravde imajo vršiti v deželni jezik, torej na
slovenskem Štajeru slovenski, na nemškem Štajerju pa
nemški, ker je deželni jezik tisti, ktere ga v veliki ve-
čini vkup in nepretrgano stanujoči deželani rabijo in
**v katerem se že 21 let izdaja državni in de-
želni zakonik.** V ravno tem jeziku se tudi podu-
čuje v cerkvi in šoli, v tem jeziku je vlada sama iz-
dala prestave državljanske, kazenske, menbene in ru-
darske postave, postopnik kazenski i. t. d., tudi slo-
vensko pravoslovno besedoslovje ali terminologijo že leta
1853., v katerih bukvah so besede postavno določene,
ktere veljajo za pravne pojmove in katerih se je treba
v drugih jezikih vsakemu naučiti, torej jih tudi
Slovenec ni seboj prinesel pri rojstvu. Gotovo pa se
jih bode sčasoma popolnoma privadil tudi kdor ni
šolskih klopi po vseučiliščih gladil, ker so iz gibčnega
slovenskega jezika vzete, torej naravne, ne pa take
spake, kakor so jih nemškutarski nekdanji grajščinski
pisarji med našim ljudstvom posejali, da še denašnji dan
rastejo kakor lulika med pšenico.

Ravno v tem jeziku je letos 14.666 družnikov sv.
Mohora prejelo 102.662 reči: čez stotisoč bukvic
in da jih naš narod razume, priča obilno število druž-
nikov izmed vseh stanov in večletno blagonsno delo-
vanje imenovanega društva, ktero je po takem prava
narodna šola, v ktero se nas bode v kratkem do
30.000 Slovencev zbralo.

Izgovor je tedaj prazen, da ljudstvo tega jezika
ne razume, kakor je hudoben ta, da to ni deželni je-
zik, temuč na novo skovan jezik.*) Za uradnike je ta iz-
govor celó nedostojen in proti njih lastnemu vzvi-
šenemu stališču, ker se v očitnih pisarnicah ima rabiti
jezik, **kakoršen se postavno rabi v zakoni-
kih.**

Iz lastne skušnje vemo, da prosti Slovenci, ako-
ravno nekteri tudi nemški znajo, vendar rajši segajo
po slovenskih postavah n. pr. po postavnih določbah za-
stran uravnanja in odkupovanja gozdnih pravic (drvar-
ščine, pašé . . .) in če kdo dvomi na resnici tega, kar
tudi za veliko drugih postav velja, mu utegnemo z
imeni postreči, katerih nikakor ne nosijo „prenapeti
Slovenci“. Menda nihče resnoben nima Slovencev več
za take bodake, da bodo pri svojih še tako malih
pravnih opravilih tudi na dalje mešetarje seboj gonili,
da se ložej prikupijo ljudem, ki ne znajo narodnega je-
zika, za kar se jim je plačevalo po 2 do 3 fl. na dan
razen obilnega jela in pila?

Zatorej se tudi Nemci, Lahi, Francozi i. t. d. le
poslužujejo svojih jezikov, ker je proti natoru in
ljudstvu škodljivo rabiti v pisarnah tuje jezike. Koliko
pravd bi se mi ovarovali, ko bi možje, ki z ljudstvom
opravila imajo, dobro znali jezik in to deželni jezik
tistega ljudstva? V našem cesarstvu ni nobeden jezik,
v katerem se izdaja državni zakonik, ciganski, nobeden
teh osem jezikov „ni na novo iznajden“ in vsak
dijak je priložnost imel se vsaj dveh deželnih jezikov
dobro naučiti, ktero vednost tudi spoštovanje do naroda
zahteva, kateri s svojimi krvavimi žulji za davke pri-
deljuje, iz katerih se potrebna plača uradnikom jemlje.
Te vednosti ima narod postavno pravico tirjati,
ker se že od nekdanj službe le pod tem pogojilom de-
lijo, da prošnjik izkaže popolno znanje zadevnega de-
želne jezika. Če so te izkaznice le bile napisan papir,
v možganih pa praznosta, za to vsaj narodi ne bodo
odgovarjali.

Iznašel še se je celo nov izgovor, da ravnoprav-
nost (risum teneatis! ali kdo se smeji?) zahteva ali vsaj
pripušča izključljivo rabo nemškega jezika na sloven-
skem Štajeru, ker je nek uradnikom na voljo dano ra-
biti ravnopravni jezik nemški tudi pri slovenskih vlogah
ali obravnavah. Kdor je ta izgovor izmislil, pač ne

verje sam na njega, temuč se je le hotel norca delati
iz Slovencev, če ga ni samo za to iznašel, da svojo
kosmato vest potolaži.

Da se popolnoma prepričamo o puhlosti tega nor-
čevanja, pogledimo malo v statistiko ali državopisje, v
kterem števila neovrgljivo govore. V bukvah na Dunaji
lani izdanih „Die Völkerstämme der oester-
reichisch-ungarischen Monarchie, ihre
Gebiethe, Gräuzen und Inseln. Historisch, geographisch,
statistisch dargestellt von Dr. Adolf Fiker, k. k. Regie-
rungsrath und Director der administrati-
ven Statistik“ najdemo na priloženih zemljovidih,
da je Nemcev na slovenskem Štajeru t. j. v Celjskem
sodnjem okrožji 1 do 7 odstotkov, Slovencev pa v
Graškem sodnjem okrožji (čujte!) ravno toliko.
Če tedaj Slovenci v Celjskem sodnjem okrožji zavoljo
peščice tam stanujočih Nemcev morajo trpeti, da si
uradniki smejo opravilni jezik pri slovenskih vlogah in
obravnavah izbirati in da si nemškega izberejo, potem
smo jako jako radovedni, kdaj se bode zavoljo enake
peščice Slovencev v Graškem sodnjem okrožji začelo
Nemcem na njihove nemške vloge iz gole rav-
nopravnosti v slovenskem jeziku odpisovati, ki je
po tem umotvovanju po številu prebivalcev ravno tako
ravnopraven tam, kakor nemški tukaj.

Zdrava pamet in nepokvarjeno srce bi tudi brez
jasnih postavnih določil vedele razsoditi, kaj je ravno-
pravni deželni jezik. Mi Slovenci pa hočemo enkrat
imeti v lastni domovini, da bomo veseli spolnjevali
svoje dolžnosti do Boga in do cesarja.

x. y.

Dopisi.

Iz Ljubljane 5. febr. [Izv. dop.] Ne vem, komu
se ima to pripisovati, da se naši meščani tako malo
(da ne rečem: prav nič) brigajo za nove cislajtanske
ministre; je-li vzroka temu treba iskati v predpustnem
času, ki ljudem ne pušča dosti časa na kaj drugega
misliti nego na pustne veselice in na „oslovsko kožo“,
ki se zdaj kaže v Ljubljanskem gledišču za povišano
vstopnino? Vendar pa bi bilo to čudno znamenje, ko
bi prebivalstvo glavnih deželnih mest zaradi pustnih
plesov in drugih enakih ničemnosti na dogodbe poli-
tičnega življenja popolnoma pozabilo. Da je pa nastop
novih ministrov politična dogodba, v tem mi gotovo
nikdo ne oporoče tem menj, ker so novi ministri v
taki državi še mnogo večje važnosti, ktera se nahaja v
takih zmotnjavah kakor je sedaj država Habsburška.
Kako je tedaj vendar mogoče popolnoma prezirati novo
izvoljene državnike, ali ne kaže to najjasneje, da nima
nikdo zaupanja v njihovo sposobnost za državniška
opravila? Še našim ustavovercem neče iti v njih raz-
svitlene glave, da bi Banhans, Strehmajer in Wagner
na ministerskih sedežih decembrovsko ustavo zamogli
kaj prida podpreti, še menj pa pričakujejo slovenski
federalisti od téh ekscelencij, da bi zamogli hirajoči
državi na noge pomagati, in brž ko ne uovi ministri
sami nimajo tega prepričanja o svojih ministerskih
sposobnostih. Ali to nič ne dé, saj so Giskra, Herbst,
Hasner ostali še v ministerstvu, ta trojica bo že mi-
nisterskim novincem pot kazala, ki naj jo hodijo, da
si pridobé kaj križcev in neumrljivih zaslug za cis-
lajtanizem: zaupanja narodov, ki stojé proti decem-
brovski utavi, si gotovo ne bodo pridobili. — Stari
pregovor pravi, da mesto starega pride rado kaj sla-
bejega, in ta pregovor bi znal v tem slučaju resničen
biti, ker skoro ni misliti, da bo Banhans prekosil biv-
šega ministra bramborcev, in da bi Strehmajer zboljšal
naše šolstvo in verske razmere. — Ker pa Cislajtani-
mora ministre imeti, treba jih je pobrati, kjer se naj-
dejo, ne gledé na osebnosti in na različno mišljenje
narodov o lastnostih, ki so potrebne državnikom za
uspešno vladarenje. Ako ne pojde s sedanji ministri
naprej, bodo se poskusili drugi, na priliko: Höfler,
Kuranda, Klun, Lapena, Šindler i. t. d. — saj je š-
mного korenjakov, ki se ne bodo branili ministerskih
sedežev in ministerskih dohodkov. Naj torej nikdo ne
obupa, ki je morebiti že zdaj mislil priti v vrsto cis-
lajtanskih državnikov: kar se ni, se zna zgoditi v krat-

kem; tudi konstitucionalno društvo v Ljubljani naj se
tolaži, ker ni ta pot nobeden njegovih prvakov poklican
med ministerske ekscelence; ustavovérnost tega društva
je zapisana v zlate bukve sedanje dunajske vlade, kdor
pa stoji v zlatih bukvah, bo gotovo o svojem času
tudi plačilo prejel. Torej ne obupati, marveč je treba
novo sestavljenemu ministerstvu poslati zaupnico, pa
le hitro, dokler imamo še liberalno éro, kajti decem-
brovska ustava je že hudo razpokana, in v kratkem
jo zna spodriniti njen polubrat „absolutizem“, se vé
da le s privoljenjem Magjarov, ali le-ti so konstitucijo-
nalni le gledé magjarskega naroda, proti drugim na-
rodom pa so najsrđiteji absolutisti, in tudi do leta
1848. so imeli Magjari konstitucijo, drugi narodi pa
absolutizem.

Iz Gorice, 6. februarja. [Izv. dop.] Priobčite v
Vašem cenjenem listu dve reči, ktere naj pričajo o slo-
venskem duhu, ki živi med slovenskimi bogoslovci v
Gorici. Gotovo važna reč je, da se je zopet učiti za-
čela staroslovenščina. G. prof. Kociandč razlaga v
slovenskem jeziku po eno uro na teden cirilico in gla-
golico, kader pa primerne knjige dojdejo, razlagal bode
po dve uri na teden. Poslušalcev je nad 40 vpisanih.
— Drugo pa je to, da so bogoslovci slovenski primerno
Vodnikov rojstni dan praznovali z majhno besedo. Se
ve da program ni zamogel posebno raznoter biti, ali
vendar se sme reči, da je že to hvale vredno, da se
je kaj napravilo, kajti pred nekaj leti se slovensko go-
voriti ni smelo, o „besedah“ takrat niso pojma imeli.
Predstavljal se je dramatična Bilceva pesem „Slove-
nija oživljena“, med petjem (Ilirija oživljena, Domo-
vina, Venec od Trepala, Orle peštry orle, Naprej) mor-
al bi se še vršiti hrvaški govor, pa zaradi nenadne
bolezní govornika moral je govor izostati. Posebno
pozornost in pohvalo pa je učinil vvodni govor, ktere ga
je govoril četrtoletnik g. Stres. Naj podam Vašim bral-
cem tu nektare oddelke Stresovega govora: „Preteklo
je že 112 let v grabljivo naročje nenasitljive, nepovra-
čajoče se preteklosti, odkar so slovanske Rojenice po-
roda slovenskega kmečkega fantiča v gornji Šiški pri-
čakovale. Posvetovale so se, kaj mu hoče vsaka za
miraz (doto) podariti. Besedovale so dolgo, kajti
ena je hotela drugo v darežljivosti in ljubezni do ljub-
ljenčka prekositi. Prva ga obdari z gorečo ljubeznijo
do Boga, do človeštva in do prave vede; druga ga nav-
dihne z vilinim pesniškim duhom in tretja mu vtakne
v mlado srčice tlečo iskrico, ki je pozneje v žareč i
blagotvoren ogenj slovanskega domoljubja i slovanskega
rodoljubja vsplamtila.

Kdo bi ne vedel, da ta presrčni fantič je bil
Vodnik, izgledni duhoven, milosrčni narodni pesnik i
vrli domoljub? Moj razum je preslab, da bi dostojno
njegovo neumrlo delovanje razsojeval, moje besede so
preokorne, da bi zamogle tacega moža vredno hvaliti
i njegove za slovenstvo velikanske zasluge le količkaj
primerno opisati, moji domišljiji pomanjkuje navduše-
nega i krilatega vzleta, ki bi moje srčno čustvo re-
snično vpodobiti zamogel!

Za proslavljenje Vodnika, preroditelja, da ne re-
čem stvaritelja slovenskega književnega jezika, prvega
budnika slovenskega narodnega duha, prvega vodnika
k Parnasu, kjer divne Vile lavorjeve vence omikanim
narodom delijo, danico vzbajajočo na obzorji slovan-
skega neba napovedajočo slovenskemu narodu lepši i
boljši zarjo — za proslavo Vodnikovo, rečem, bi ko-
maj Bossueti zadostovali, zato se pa s tem nečem po-
skušati, ampak le omenim: gorje narodu, ki svojih ve-
likih mož ne česti, ne proslavlja i posnemati ne skuša,
kajti ne le da ni vreden, da se mu taki geniji rodijo,
z eno nogo že maje v strmoglavi propad sramotne na-
rodne smrti, do ktere ga je mehkuznost, lenost, to-
post, z eno besedo demoralizacija dovedla: ni ga nam-
reč očividnejšega i gotovejšega merila za dušno spri-
denost ktere ga naroda, kakor preziranje ali celó zaniče-
vanje zasluženih glav: virtuti corona!

Namenil sem si pa nekoliko govoriti o domoljubju
ali ljubezni do naroda sploh, in posebej zakaj mora
duhoven domoljub ali narodnjak biti in sicer zato, ker
se mi našim okoljščinam primerno zdi, in ker je ta
krepost iz Vodnika to kar je Vodnik, naredila!

*] Kako znajo uradniki kovati besede, glej V. Suppan-
tchitchev „peranalogirend, Siavonian-r“ itd. Ob enem
naj ta mirni spis enega naših praktičnih pravnikov služi
v odgovor na njegove „amtserinnerungen.“ Ko bi bili mi
vzeli g. S. pod pero, ne bil bi jo odnesel tako dober kup.

Zakaj mora duhoven naroden biti? Vprašanje natančnega premisleka vredno je to, da bomo v svojih načelih trdni i stalni, kader po previdnosti božji i njegovi milosti duhovni postanemo, kakor siva skala, v katero se peneči i hrumeči valovi razlutenega morja vpirajo i butajo zastoj i ne ganeči jo.

Bratje! kdaj je bila potreba možatih odločnih značajev živejše čutjenā, ko zdaj ko se vse pri najmanjšem vetriču maja i ziblje, ko trst? Zarad pomanjkanja značajev svet iz svojih tečajev pada i človeštvo poginu nasproti drvi; zarad pomanjkanja značajev vera i narodi največo škodo trpē. Značaji pa ne rastejo, kakor gobe čez noč, ampak se delajo, utrjujejo i brusijo na brusu časa na podlogi trdnih i neomahljivih načel! To omenivši, upam, da boste bolj cenili i razumeli važnost vprašanja: Zakaj mora duhoven naroden biti? Zakaj mora duhoven naroden biti? lepo vprašanje! pa vprašaj rajši, zakaj je bil rojen v človeški družbi, med govorečimi i čutečimi ljudmi? Duhoven mora biti naroden, ker je iz naroda, ker živi med narodom, ker mora živeti za narod. Kdor se pa izneveri svojemu narodu, tepta naravne zakone, ki ga vežejo na narod i postane odpadnik. Odpadnik narodov je pa tudi vere odpadnik, če ne v zunanjem, pa v notranjem življenji, ali pa duha krščanstva ne pozna, kajti kdor je enemu nezvest, drugemu zvest ne postane, i oni, ki je edino zveličavno vero razodel, je tudi svete zakone narave vsvaril, katerih nihče gaziti ali zaničevati ne smē. Bog je eden i le ena resnica! Kako pa tacega človeka imenujemo, ki se onega jezika sramuje, v katerem je skrbne i ljubeče stariše prvokrat jecljaje oveselil, v katerem je k jasnemu nebu drobne ročice molē prvokrat Boga pomolil rekoč: Oče naš? Iskarijotovo znamenje loči ga med vsemi, i izvržek naroda, izvržek človeštva celega mu je še prelepo rečenol! Duhoven mora dalje biti naroden, ker je Bog narode vsvaril, ali vsaj dovolil, da iz enega narodnega debela več vejic požene. Ako se je pa njegovi sveti volji zljubilo, da te je med ta ali oni narod položil, ali imaš pravico zoper božjo previdnost godrnjati? Ali te ne veže marveč dolžnost, da od Boga ti odločeni narod spoštuješ i ljubiš? Duhoven mora dalje biti naroden, ker to točno i vestno spolnovanje njegovih stanovskih dolžnosti zahteva. Duhoven, srednik med nebom i zemljo, med Bogom i vernimi, kako bo njihove želje i potrebe pred nebeški prestol vznášal, ako za nje ne zna, ker mu je neznano sredstvo vezilno z ljudstvom: jezik. Kako naj sveto blagovestje oznanuje, zmote podira; kako naj pot iz mlake pregreh k bistri studenčnici čednosti kaže, kako naj svete skrivnosti vernim deli, kako naj jim nebeško ljubezen vlija, ako njegovo srce več en led obdaja, kako naj na svojem pastirskem polji vspešno pastiruje, ako svoje čede jezika ne razume? Najemnik je, ne pastir! Najemnik je, ki ljubi bolj volno ko čredo! — Brivcu pa res ni potreba, da zna jezik tega, katerega brije!

Govornik še dalje razvija to vprašanje, potem pa konča: „Sklepaje svoj govor, Vam kličem z nemškim pesnikom: „Domovine drage se oklenimo!“ Zvezde južnega, zvezde celega Slovanstva, da ne rečem celega sveta, Strossmayerjevo geslo tudi na svoj prapor zapišimo. Vera i domovina naj boste naši zvezdi vodnici v ljutih bojih, ki nas čakajo! Veri, kateri smo se že darovali, i domovini svoje misli, svoje želje, svoje sile, svoje življenje posvetimo. Mlačnega i odpadnika naj med nami nikdar ne bo. Tlačene, tužne domovine edino živo i osrečevalno upanje je mladina; ako se pa mladina od nje obrača, reva! Kam naj pogleda, kje naj tolažbe išče, kam naj svoje upanje stavi: „kjer pa je domovine srce, tam je bodočnosti duh.“

Politični razgled.

V dunajskem državnem zboru se je suhoparno naznanilo, da je Nj. v. cesar sprejel adresu. Rechbauer je podprl svoj nasvet, naj se popolno odpravi konkordat. Izvoljen je za to odbor.

Poljaki sedé na Dunaji in trdovratno upajo, da bodo kaj prisedeli. Te dni (8. t. m.) so zvedeli, kaj

bo z njih resolucijo. V odseku je govoril minister Hasner in rekel: „Vlada cele poljske resolucije ne more sprejeti. Vladi se tudi posamezne tirjatve te resolucije ne zde potrebne. Ako je torej vlada pripravljena nektera posamezna določila sprejeti, meni, da se bo z njenega stališča samo nekaj vrglo (koncesije), da so te koncesije le žrtve s katerimi mir v državi kupi. Teh koncesij bo le toliko, kar državi ni škodljivo. Pa še te je vlada pripravljena dati samó potem, ako se jej dadé poročtva in gotovost, da pozneje Poljaki ne bodo nič več tirjali, t. j. da bo gališko vprašanje rešeno. Od obeh strani se mora nekoliko žrtvovati.“ — To tedaj še Poljakom za njih čudno zvestobo ustavi! Zadovoljni niso, to je naravno. Zdaj bodo menda šli počasi za Čehi in Tirolci.

Na Českem se vlada menda krvavega upora boji. „Pol.“ pripoveduje, da se namerava med rekama Laba in Veltava pri Melniku napraviti stalen, zasancan vojaški tabor. — Časopisa „Narodni Listy“ in „Pokrok“ sta bila 8. t. m. že zopet konfiscirana. Prvi zarad članka: „ministerstvo žalostne postave,“ v katerem se razklada, da tacega ministerstva kakor ga imamo zdaj, ni bilo še na svetu; drugi pak zarad članka o veleizdajski pravdi, ki se ravno zdaj vrši pred praško sodnijo. V tem članku se odbija nemškega časopisa natolcevanje, da so česki listi krivi te pravde. Na koncu pa se ministru Giskru očita, da je nekdanj v moravski Trebovi pridigoval izgnanje vseh uradnikov, v Frankfurtu pa hotel vse trone podreti.

Srbskega ministerstva časopis „Jedinstvo“ stavlja na nek vladen magjarsk („P. L.“) list vprašanje, ali po mislih ogerske vlade dela in piše, ako pridiguje izrovanje slovanstva. Tak odločen jezik je bil zadnji čas redka prikazen pri srbski vladi. Tudi smo imeli priliko opazovati, da so srbski vladni časopisi z veliko pozornostjo gledali na način in vspehe dalmatinskega boja, kateri je gotovo turškim Slovanom mnogo upanja dal.

Zbiranje turške vojske ob črnogorski meji zbuja po svetu nemir. Zdaj ko je dalmatinski upor jenjal in torej Turčiji ni treba mej varovati, ne razume se kako da porta vojsko zvišuje. Kljub petrogradskemu telegramu, ki je poročal, da Rusija odsvetuje Turčiji vsak korak, vendar nekteri vidijo že v spomladi 1870. l. jugoslovanski vstanek. V tem je važno, da se v poslednjem času giblje tudi med Srbi v knježevini.

V Parizu so bile te dni 7. in 8. febr. zopet viharne hrupi vpora proti vladi cesarja Napoleona. Poslanec in republikanski časnikar Rochefort je bil, ker se ni obsodbi zarad tiskovne pregrehe hotel podvreči in kazni nastopiti, od policije prijet, ravno ko je hotel v shodišče zbranih svojih privržencev stopiti. Zavoljo tega je bil v onem shodišču vladni komisar napaden, na ulico vržen in malo je manjkalo da ga niso ubili. Po ulicah se je nabirala množica ljudstva, premetavala vozove in napravljala barikade. Vojska in policija se je razstavila po ulicah, pregnala ljudi z barikad. Okoli 200 ljudi je bilo prijetih in zaprtih. Množica je razbila neko štacuno za orožje in vzelo 40 pušk in 300 pištol. 8. febr. je bil zopet red, a v kasarnah so vojaki pripravljani. Ti nemiri so tudi v postavodajni zbornici na vrsto govora prišli. Minister Ollivier je rekel, da Rocheforta ni bilo mogoče drugje in bolj tiho prijeti. V stanovanji ga ni bilo najti, pred zbornico pak ga niso prijeli, ker ta prostor niso hoteli oskruniti, ker bi se bil boj vnel. Da pa je vlada dala Rocheforta prijeti pred onim shodiščem (v Rue de Flandre), je zato, ker je mislil tam znamenje vstanka dati. Ko bi vlada hotela s surovo silo postopati — djal je minister — bilo bi konec vse agitacije v petih minutah.

Angleški parlament se je 8. t. m. odprl. Prestolni govor pravi, ka je upati, da so ohrani mir; dalje povē, da se bo prihodnje leto na Angležkem davek znižal. Irske zadeve se bodo s posebno zemeljsko postavo (bill) vredile, ravno tako ljudske šole. Kraljica obžaluje pregrehe in agitacije na Irskem, upa da se bodo postavo odpravile, če pa ne, priporoča silo.

Razne stvari.

* (Deželni odbor kranjski in slovenski jezik). „N. fr. Pr.“ prinaša iz Ljubljane vest, da je 5. febr. sklenil deželni odbor kranjski, da se ima od 1. marca počenši v deželskih pisarnicah slovenski uradovati. Uradni jezik s srenjami bo izključivo slovenski — izvzemši srenjo kočevsko. Glede notranje uprave so se postavili nekteri izjemki. Nemške uloge se bodo reševale nemški, slovenske slovenski. Z gosposkami v deželi se bo razen vojaških gosposk uradovalo slovensko, z gosposkami izven dežele nemški. Zadnji ljubljanski časniki še ne vedó o tem nič poročati. Hitrost ni copernija!

* (Slovanska podporna društva v Rusiji) začenjajo biti dunajskim Giskrovcem trn v peti „N. fr. Pr.“ je že zahtevala, naj tirja avstrijski poslanec na ruskem dvoru račun, zakaj Rusija trpi, da se tako pod njenim okriljem širi panslavizem. Petrogradski „Golos“ na to drznost odgovarja rekoč, da je namera slov. podpornih društev javna in nepolitična, da pa Rusom panslavizma ni treba širiti, ker v tem nemški fanatiki sami dovolj delajo.

* (Čitalnica v Rojani) je izvolila starega pesnika Koseskega za svojega častnega uda. — Beseda 2. februarja je bila, kakor se nam piše, obilo obiskana in se je po zanimljivem programu (petje, govori in glediščna igra) izvrstno vršila.

* (Nova čitalnica) se bo v kratkem osnovala v Loki blizo Zidanega mosta na Stirskem. Loška čitalnica bode imela za svoj glavni namen: poduk, torej se bajē ne bodo napravljale besede, plesi, tombole itd., v ktere veči del čitalnice stavijo svojo glavno nalogo. Udje loške čitalnice bodo samo posestniki in obrtniki. Misel dobro izpeljana dozdeva se nam jako praktična.

* (Kako so dobili stradajoči Prusi denarno pomoč iz Slovenskega.) Na železniški postaji, ki leži tako blizo Save kakor Savine, bilo se je leta 1866 ustanovilo društvo v podporo ranjenim vojakom, ki so se prepeljevali memo ondotne železniške postaje. Ko se je to prepeljevanje nehalo, ostalo je bilo v društveni blagajnici 160 f. Sklenilo se je, da se ima polovica te svote, t. j. 80 f. dati invalidu kranjskega, druga polovica invalidu dolénještirskega polka. Kranjski invalid je bil izplačan. Štirski pa je bil lahkoživec, tako da je srenjski odbor, ki je imel po društvenem razpustu o tej stvari odločevati, sklenil, naj se teh 80 f. naloži za nekoliko časa v hranilnico. Invalid, ki bi bil najraje imel takoj ves denar na razpolaganje, se je proti srenjskemu odloku pritožil in tako je prišla stvar pred okrajno glavarstvo, ki je od dotičnega srenjskega odbora tirjalo natančnega poročila, ob enem odobrovaše srenjskega odbora pametni odlok. Odbor je hotel torej svoj sklep izvršiti ter denar v hranilnici naložiti. Obrne se tedaj na gospoda — predstojnika železniške postaje, pri katerem je bil denar shranjen tirjaje od njega založenih 80 f., a dobi odgovor, da denarja več ni, ker ga je omenjeni gospod samovoljno poslal berolinskemu društvu v podporo stradajočih Prusov. Srenjski odbor je to poročil okrajnemu glavarstvu, ali do denšnjega dne ni dobil niti on, niti dotični invalid odgovora. Do zdaj je torej samo eno jasno: denar, ki se je zložil v podporo vojakom, ki so se proti Prusom borovali, se je naklonil — Prusom brez dovoljenja dotičnih družabnikov ali pa srenjskega odbora. Kdor hoče kaj več zvedeti, naj se obrne do okrajnega glavarstva — v Celji.

* (Mesto mariborsko) šteje po zadnjem ljudskem številjenji nekoliko nad 14 tisoč glav.

* („Strike“.) Mizarski pomočniki mariborski, okolo 100 ljudi so napravili po izgledu večih mest svoj upor. Tirjajo večo plačo in manj dela. En sam mojster jih je zarad tega odpustil 13.

* (Dr. Berger) proti nasvetom svojih zdravnikov z veliko nujnostjo izdeluje svoje spomine (memoires), ktere hoče bržkobrž spraviti med svet. Bomo imeli zopet enkrat priliko gg. Giskro in Herbstu od nove strani ogledati si. Posebno čedno jih Berger menda ne bo slikal. Nam čisto všeč.

Samo enkrat poskusite

in prepričali se bode o čudovito nizki ceni niže zaznamovanih predmetov.

Garantira se, da se prodaja le blago najbolje sorte.

Zaloga ima tako bogato izbirko najnovejših, praktičnih in luksuričnih stvari, kakor nikjer več ne na Dunaji; skrbljivo je za mlade in stare, da se more za male denarje kupiti lepo primerno darilo za gospoje in gospode, za otroke vsake starosti in stanu v tisočerni izbiri. Zapiske cene se brezplačno frankovano pošlje vsakemu, ako naznani natančen napis; torej je za prebivalce v provincijah jako koristno, ako si naroči tak zapisnik, v katerem je zabilježena cena in nataka imena vseh založenih produktov. Pošilja se blago ali proti poštnemu povzetju, ali za gotov denar.

Izpisek raznih stvari najnovejšega izdelanja:

Dunajska usnjina, znana kot najboljši fabrikat:
Gospojske ročne torbice z jeklenim oklepom, po 65, 75, 90 kr., gl. 1, 1.20; iz najboljšega šagrenskega usnja, s pozlačeno poskočno zaporico, a gl.: 2, 2.50, 3.20, 3.50, 4; take s prednjo mošnjico 3.50, 4.50, 5.

Najnovejši praktični portmoneji za gospoje ali gospode, a 50, 60, 80, 90 kr.; gl.: 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50.

Praktične mošnje, a 60, 80 kr., 1, 1.50; najlepše a gl.: 2, 2.50, 3, 4, 5.

Mošnjiči za cigare, a 40, 60, 80 kr., gl.: 1, 1.50; najlepši gl.: 2, 2.50, 3, 3.50.

Lištnice, po 10, 15, 20, 25 kr.; najlepše v usnji po 30, 40, 50, 80 kr., 1 gl. — Mošnje za tabak, po 40, 60, 80 kr., 1, 1.20, 1.50 gl.

Popotne torbe iz močnega usnja, s ključavnico, a gl.: 2.20, 2.50, 2.80, 3.20, 3.80, 4.50, 5.

Nepremočljivi popotni kovčegi, najbolje urejeni, a gl.: 2.40, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 6.

Popotne steklenice z usnjem preoblečene, in kozarci, a gl.: 1.80, 1.60, 1.90, 2.20.

Naiveča izbirka najkrasnejših albumov za 25 slik, lepo okinčan, kr. 60, 80, gl. 1; za 25 slik, z najlepšim kinčom, gl.: 1.50, 2, 3; za 50 slik, lepo z zlatom, kr.: 90, gl. 1.50, 2; za 50 slik z najlepšim kinčom, gl.: 2.50, 3, 3.50, 4, 5; za 100 in 200 slik a gl.: 4, 5, 6, 8.

Najlepši eksemplari a gl.: 10, 12, 15, 18, 20.

Album za muziko:

Vsak album avira, ko se odpre, dve najnovejši in najpri- ljubnejši poskočnici ali operi s taktičnimi ljubimi glasovi.

1 album v osmih oblikah 10.50, 12.50 gl.

1 " " veliki četvorki 15.—, 16.—

Najbolji optični daljnogledi z akromatičnim steklom in natančno vidnostjo na 1, 2—3 milje daljine, a gl. 4, 5.50, 7.

Zapirljive pisne mape, gl. 1, 1.50, 2; jako praktične z vso potrebnostjo, a gl. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Gospojski neseserji

z vsemi potrebščinami za šivanje, in prav lepo zunajno opravo, kr. 50, 80, gl. 1, 1.50. Najkrasneje opravljeni, gl. 2, 2.50, 3, 4, 5. — 1 etui s 6 raznimi iglami za pletenje, kr. 15; 1 etui s 2 ali 4 pletili igl., kr. 10 in 20; 1 etui s 100 izb. animi šivankami, kr. 20. — 1 izgledna knjiga za znanovanje in pletenje z 20 izgledi, 5 kr.

Pol niža cena nego poprej:

1 par vóz, najnovejše oblike, franc. porcelan, kr. 40, 60, 80, gl. 1.50; več po 2, 3, 4, 5 gl.

Praktično in dober kup darilo je nova pisna garnitura iz litega bronza, iz 10 kosov, namreč: tintnik, peresnik, peza, 2 pisna svečnika, gorikomer, ročni svečnik, obesilo za uro, netilo, peresni obrisar. Vse prav lepo in okusno izdelano, velja samo 8 gl.

Največa izbirka pahljač za gledišče, ples in sprehod: 1 pahljača, priprosta pa čedna, 30, 40, 60 kr.; 1 pahljača z lepo malarijo, 40, 80 kr., 1, 1.20 gl.; krasno izdelana, gl. 1.50, 2.50, 3, 4, 5, 6.

Najboljše toaletske potrebnosti:

Francosko mljivo z razno vonjavo, kr. 10, 15, 20, 30, 35, 40. — Najlepša lepšala, po 10, 15, 20, 25 kr. — Najbolja dišava, različna, 30, 40, 60, 80 kr., 1, 1.20 gl. — Olje za lase,

Ob enem čestite prebivalce v provincijah pozorne čini na moj komisijski oddelek, kateri je edina kupčija te vrste, kajti oskrbuje vsako naročilo, ktere koli kupčije, na drobno in na debelo, kar najhitreje in zanesljiveje. Torej se priporoča za mnogoštevilna naročila.

Prva avstr. komisijska kupčija A. Friedmanna na Dunaji,

Praterstrasse Nr. 26.

(5)

Za človeški blagor

so Redlinger-jevi svalki že sto let znani po vsem svetu. 159.045 sprideval zdravniških avtoritet, kakor tudi zasebnikov dovolj dokazuje njih dobrodejni učinek in torej ni temu zdravilu, kterega naj bi v nobeni hiši ne manjkalo, treba nobenega drugega priporočila.

Lastnost in korist Redlinger-jevih svalkov:

Ti svalki so sestavljeni iz utopljenih snovi, razmokajočih in odpeljavajočih zdravil. Glavni upliv imajo na trebušje; škodljive snovi, nečistosti, pokvarjeni žolč preganjajo, trde, zastale soka oživé, in odpravijo stekline in trdobe v trehušnjem drobovju; poleg tega pa še zbudé tek, zboljšajo žolč, čistijo kri in druge soka. Torej so vsled stokratne skunje koristne v sledečih slučajih:

1. Da odpeljejo škodljive snovi, nečistosti, pokvarjeni žolč itd:

2. po neprebavah, ako je kdo zavžil trde, mastne, težko prebavljive stvari, kterih želodec ne more prekuhati, torej pri napenjanju, napihavanju trebušja, koliki in enakih boleših;

3. pri napihavanju sploh, ako to izhaja iz neprebavljanih jedil, sedečeg življa, hipohondrije ali obstrukcij;

4. pri perpi ali zaprtumu želodcu, ako to izhaja iz obstrukcij drobovja;

5. pri zlatenici izvirajoči iz trdob ali enakih jetrnih bolesti;

6. pri oteklinah in trdobah trehušnjega drobovja, t. j.: jeter, vranice, obisti, ložesen, pečice, žleze itd.

Pisma najnovejših časov potrjujejo, da so tudi preservativno sredstvo proti koleri.

J. C. Redlinger v Augsburgu.

Za avstrijsko-ogersko monarhijo naročila sprejema edino in sama komisijska kupčija

A. FRIEDMANN-A na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.

Steklica s podukom 25 kr.

(4)

!Senzacija!

Amerikanski patent.

(1)

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o kterih govori na tisoče sprideval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrokih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dadé uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat)
za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spirtni lampici aparatu pridéti, vsed tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanje, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da mora veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim spiratom 50 kr. [Zadostuje za 50krat].

Zmaga vednosti.

Napósled se je enemu najimenitnejih ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi [ahemprservativ] mahomo odpravi vsako slabodišečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezn, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe otrjuje. Prav priporoča se kadilec, ker se more zaostali tabakov duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne najdeni; kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izročena. Steklica s napotilom 90 kr.

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsakega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevanja in zdravit vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr. zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajčne gumbice za našiti iz pravega 13lotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelju, kajti združuje eleganco z varnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži vendar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganji ali tudi nošenji prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro ali zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillonchiranih srebrnih 35 kr., gladih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsičajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj se le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rana do mraka brez vsake ovire in da selahko po potrebi uratna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati, a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. [Havanna-Bouquet].

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najceneja cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njegov pravi duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelak; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. FRIEDMANN na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.